

Zapažanja i skusnog pedagoškog

PROBLEMI SU DIO DJEĆE IGRE

Ako netko misli da dijete može rasti bez problema, vara se. Roditelji najčešće misle na svoje probleme, ne na one dječje. Odrasli koji u dječjoj igri vide samo zadovoljstvo, radost i sreću daleko su naivniji od djece. Problemi su sastavnica dječje igre, a igra je način dječjeg življjenja i odrastanja. Slijede crtice iz života jasličke djece DV «Trnsko» i DV «Remetinec», odnosno primjeri rješavanja problemskih zadataka za dvo- i trogodišnjake.

Kad se mali Filip, u drugoj godini života, suočio s lopticama, nabijenima u plitkoj kutiji, prirodan je bio njegov pokušaj da ih od tamo izvadi. Preokrenuo je kutiju, no nabijene su se loptice držale u tijesnom prostoru jedna uz drugu. Nisu htjele van, unatoč Filipovoj želji. Mali mudrijaš iščekrao je najprije krajnju lopticu, a onda ponovno nagnuo kutiju. Loptice su mu pohrile u susret.

U drugoj kutiji sa širim i užim otvorom odozgo i sa strane naše su se i opet loptice; ovaj puta ping-pong. Mogla su biti i kinder jaja, kockice ili nešto drugo. Luka se nadviravao nad gornji otvor: «Tu ne može. Ne može». Dok je on tako mudrovaо, ogledavao, procjenjivao drugo je dijete samo pružilo ručicu, pa kad nije moglo doseći lopticu kroz jedan otvor, pružilo je ručicu kroz drugi i lopticu mu je bila u ruci.

Dogodilo se i da je zvečkica pala u dosta duboku kutiju. Zvonimir, dijete u drugoj godini, nije tražio pomoć odrasle osobe. Nagnuo je kutiju i dohvatio zvečkicu.

Djeci nadomak druge godine baš i nije neki problem doći do željene igračke koja je negdje podalje od njihove visine. Ako ne pomaže propinjanje na prste može dobro doći neka klupica, drvena kutija ili, jednostavno, korištenje krila neke odrasle osobe. Treba se samo pametno popeti i željeni im je predmet u rukama.

Dogodi se i to da maleni „pedjal muža“, koji je još daleko od toga da se može šepuriti, traži od prisutne odrasle osobe da mu dohvati igračku, zapalu negdje ispod postelje. Tada je na odrasloj osobi red da riješi pedagoški problem kako navesti malog junaka ove zgodice da se sam podvuče pod krevet i dohvati neposlušnu igračku. Nema li, uostalom, u svijetu dovoljno i odraslih, zrelih ljudi koji koriste svoje bližnje za ostvarenje svojih ciljeva i želja.

Uže se može kao prepreka postaviti malo iznad poda. Kako se djeca nose s tom preprekom, kako to čine maleni u drugoj godini? Ako jednostavno ne zakorače naprijed, onda pritisnu uže na pod i produ kao da je ono jednostavno ucrtano na podu. Drugi opet uže i produ ispod njega.

Pokušajte odgovoriti na pitanje koji je postupak smišljeniji, inteligentniji? Ne usudim se ni primisliti o tome kako bi to mogao biti kakav test za neko buduće dječje ponašanje pred preprekama, kako će ih netko pritisnuti o pod, a drugo se provući ispod njih.

U jaslicama se nadu različite kutije, kutijice, bočice i druga ambalaža s raznim načinima otvaranja i zatvaranja: jednostavnim poklapanjem, pritiskom, zapinjanjem, zavrtanjem oko navoja i sl. Ako netko sa stajališta odrasle iškusne osobe misli kako je to jednostavno, zaboravlja da smo se nerijetko i sami morali domišljati i pokušavati nešto otvoriti i zatvoriti.

u razbacivanje po podu sobe. A onda su se djeca klizala po vrlo glatko prosutoj tjestenini. I padala, padala. Kao da su uživala u tom padanju. Malome Lovri je to i dosadilo. Počeo se najprije kretati sjedeći, a onda je ručicama razmaknuo protsut tjesteninu na podu i stvorio si čisti prolaz. Pa neka netko kaže da nije smišljeno i mudro riješio problem stvorenne «poledice» na podu.

Tete nekada donose i različite namještajke za djecu. Baš s namjerom da ih potaknu rješavati neke problemčice. Pa tako djeca negdje moraju pronalaziti prave otvore kroz koje će proći igračke određenog obujma, pa onda negdje nešto umetati, provlačiti, izvlačiti, pronaći nešto određeno, dopuniti i sl.

I zabavno je, i korisno, a može biti i zagljeno. U tim čemo okolnostima naći djecu koja pokušavaju zahvatom koji im se našao pri ruci, rekli bismo ad hoc, ali ima i onih što najprije motre, pa tek onda pokušavaju. A da ponešto u sebi neki od njih i kombinira svjedoči njihovo micanje usnama ili glasno izgovoreno: «Ovo ide ... ovo ne ide ...». Tete su se domislile da u jednoj prigodi objese međušastu vrećicu napunjenu raznim plastičnim posudicama i igračkama. Trebalo je doći do sadržaja zavezane vrećice.

Netko je potezao, vukao, netko pokušao odvezati vrpcu, a mala Nikolina zavrtila se zajedno s intrigantnom vrećom oko svoje osi. Sadržaj je ispao i djeca su kupila čaše, umetala jednu u drugu, tovarila na kamiončić i čaše i druge igračke i vozila ih.

Spužvasti valjičići bili su prikladni da ih se, uz ostalo, natisne u kakvu kraš-expres kutiju. A onda su ih mali prstići Dine ili nekog drugog djeteta u drugoj godini vukli i vukli van, ustrajno i strpljivo. No da, nekad je tetu malo povukla neki valjičić, ali ga je Dino svojim prstićima izvkao na svjetlo dana.

«Tunel» ili «tobogan» bio je takoder lukavo smišljena naprava-namještajka. Imala je nekoliko većih i manjih otvora. Trebalo je naći ono što će proći kroz gornji ili otvor sa strane. A korišten je i onaj donji, izlazni i za poneki ulaz. Trebalo je pri tom pridržavati taj donji dio. Tana, 20-mjesečno dijete htjela je da joj lutkica prode kroz tu napravu. Pogled na otvor pa na lutku, doveli su ju do zaključka: «Ne ide». Bilo je i namjernog začepljivanja ulaznog otvora. Mali Marko je jednom doživio uklanjanje tog čepa, kasnije je najprije uklanjanao zapreku, a onda djeľovao.

Ti mali ljudi moraju naći, ovladati raznim zahvatima kojima se nešto pokreće ili oglaćava. Mora to biti pravi pokret i odgovarajuća uložena snaga. Toliko toga treba naučiti.

Jaslice su istinski početak svih kasnijih učilišta i sveučilišta.

Za otvaranje kinder jaja treba i snage i vještine. Djeca se najčešće obraćaju odrasloj osobi da im pomogne otvoriti. Ali Helena, Nikolina i poneko drugo dijete snagu za taj podvig našli su u svojim zubićima prije nego u rukama i prstićima. Ah, ti zubi. Ako su dobri mogu poslužiti za svašta. (Čak se može pročitati i o tome kako je čovjek ugrizao psa). Mala djeca nekada u žaru obrane ili napada ugrizu drugo dijete, kad je ručica preslabaa da zamaće i udari.

Situacija u jednoj jasličkoj skupini djece u trećoj godini činila se prilično zamršenom. Djeca su s užitkom uranjala ručice u posudu sa sitnom tjesteninom. Da pripomenem: bile su to zvjezdice i kolutići. Djeca su najčešće preskakalazvjezdice, ali ne i kolutići – «kotačići», jer «i moj tata ima auto... I moj». Uravanje u tjesteninu razvilo se